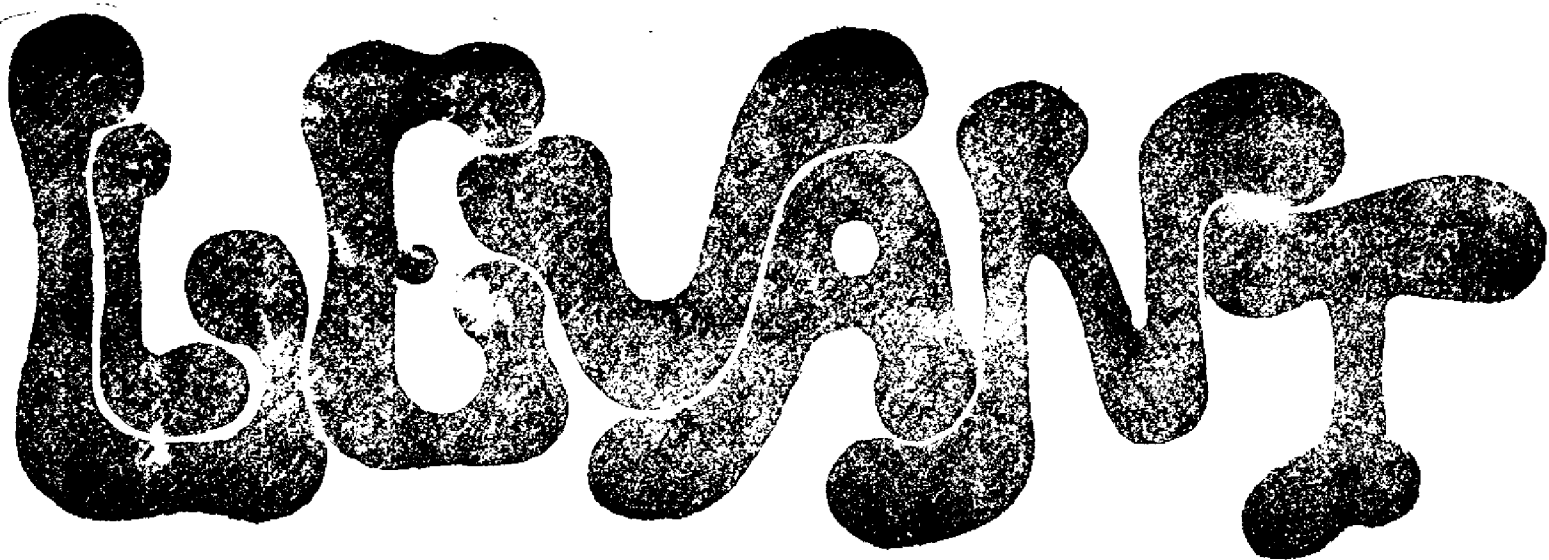

PREUS

Artá. Un trimestre.	1'50
A lora Any.	7'00
AlExtranger id.	10'00

Número solt
10 cts.

Redacció y Administració
Quatre Cantóns, 3
ARTA (Mallorca)

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

EN LA FESTA DE LA CAIXA RURAL

CONCERT DE LA "CAPELLA DE MANACOR,"

ES estada espléndida com cap altre, la festa que enguany ha celebrada la primera entitat econòmica de la vila, Caixa Rural d'Artá, amb motiu del setzé aniversari, de la seua fundació.

La Caixa Rural a força de treball i constància del seu Director i dels seus Consells, ha lograt conquerir la confiança del poble que ha aportat a ella sos cabals; han crescut notablement les seues classes d'operacions s'han multiplicades ses entrades, s'han afirmades i augmentades ses relacions amb altres entitats similars, i amb tot ha conseguit que el moviment de sou fons hagi arribat a lo que fins fa pocs anys se somiava, aixó es: a prop de cinc millons de pessetes en el darrer balanç.

Tot aixó es molt bo, es imprescindible per la vida i bona marxa de l'Institució. Sensa aqueixa plena fiança, l'obra econòmica de la Caixa seria migrada i se acovardarien els Consells davant l'insistència en que molts d'elements reclamen més obra social i més impuls a tota empresa beneficiosa p'el poble.

Per cert cal fer notar que tots els qui de molt de temps en aquesta part hem desitjat que la Caixa Rural emprendés amb decisió aquest camí varem sentir el cor que s'aixamplava quan en la tarde literaria-musical de diumenge el Rt. P. Cerdá, Fundador de la mateixa, anuncià solemnement que la nostra entitat veient consolidada s'obra econòmica anava decididament a em-

prendre el nou camí de fomentar tota millora que redundi en benefici de la classe obrera de intensificar la obra social i cultural del nostre poble.

Aquest anunci degotà esperances en el cor dels escéptics que vegeren convertit en punt essencial del programa que la Caixa se trassa per d'aquí en avant, l'ideal fa temps concebut.

Mes és precis que tothom se convenci de que per cada un dels punts per ell anunciats se necessita «un homo» i seria temeraria tota empresa que abans que res no contés amb aquest. Si surten homes com se precisen, després de la solemni promesa del P. Cerdá no dubtem que la Caixa Rural d'Artá no regatejarà la seua ajuda decidida i veurem florir la Institució en un esbart de obres profitoses.

.*.*

Comentant la passada festa de la Caixa no podem cloure aquest article sense dir colca cosa de la venguda de la Capella de Manacor.

Estam segurs de que així la Caixa com els qui han contribuït a la venguda de la Capella están satisfets perque l'èxit colossal obtingut per aquella entitat redunda en bon nom p'el nostre poble i per la mateixa Caixa.

El poble tot aplaudí de bon deveres i s'entusiasmá sentint armonies que li arribaven al cor. Quina diferencia entre la música banal que havia tengut ocasió de sentir en el teatre i el programa escullidís-

sim i tan ben interpretat que se li presentá diumenge! Aixó es música que inspira els més enlairats sentiments, que transporta, que eleva; i aixó es execució que admira, qu'entusiasma, que conmov. I amb quin art, amb quina maestría el Director mena a tota aquella partida d'elements a l'execució justa, a l'interpretació exacta del concepte del autor.

Els qui entenen l'art musical regoneixen i admiren, l'obra de la Capella de Manacor i el poble que té també les seues fibres d'artista, un poc viçades només per la música xavacana que les hi roveya, quedá empenyat de tot el conjunt i aplaudí amb vertader entusiasme.

Repiguen així el Director com tots els orfeonistes la nostra més coral enhorabona.

A. F.

LA FESTA

CONFORME als pressagis fets, la festa celebrada per la Caixa Rural revestí una solemnitat extraordinaria.

El dematí fou celebrada la Missa de Comunió en el Convent p'el Rt. Sr. D. Gabriel Muntaner, Rector de Sta. Eulalia de Ciutat i ex Rector de Artá. La concurrència no fou numerosa, pero hi havia més socis que els demés anys.

A les 10 digné l'Ofici el Rt. P. Superior del Convent. La Capella Seráfica cantá la Missa del P. Amorós i el Rt. Sr. Muntaner feu el sermó de Sant Bernardí de Feltré.

El decapvespre a les tres menos un quart arriba el tren exprés que duia el personal

de la famosa Capella de Manacor a la que esperava una Comissió de la Caixa composta del Vicepresident D. Pere Amorós i els vocals D. Pere Moragues i D. Andreu Ferrer i una gran multitud de gent.

Canviades les salutacions, tregueren l'estandart i se dirigiren acompanyats de la Comissió esmentada i molta gent a l'Iglesia parroquial aont cantaren alguns motets, entre ells «Anima Christi.»

Com el temps curtetjava immediatament s'encaminaren cap al Teatre Principal aont s'havia de celebrar el festival literari-musical.

Aquest estava de gom en gom; no s'hi podia aficar ni un més i moltíssima gent s'en havia d'anar per no poderhi ja entrar.

Alsat el teló, aparegué la Capella de Manacor disposa a cantar. Feya tanta joia, el veure aquella gran massa d'homes i infants, entre aquests una secció de nines vestides de blanc amb llas vermes, presidits per la senyera enarbolada i cuberta de flocadures artístiques, trofens dels èxits obtinguts, que el públic arrencá en grans aplaudiments.

Cantaren immediatament l'«Himne» de M. C. i d. Autou i Noguera, el «Mallorquí» músic manacorí, després «Citeretes», d'en Llongueres, el popular «Vou verí vou», armonizat pen Felip Pedrell, «Comte Arnau», d'en Enric Morera i «Balanguera», d'en Noguera.

Si haguéssim de contestar qual d'aquestes cançonetes trobarem més ben executada tal volta nos trobaríem prou embuyats, perque totes foren executades admirablement.

Mes el poble si que se decidí a expressar clarament son judici perque si fortament les aplaudí totes, ho feu amb tantes insistència a «Balanguera», que encara que s'havia dit que no s'en repertiria cap perque disponien d'un temps molt curt

s'obligà el Director Rt. Sr. Pont a accedir a bisarla.

Acabada aquesta part musical s'avançà el Rt. Sr. D. Gabriel Mantaner el qual feu un discurs notabilíssim ple de erudició digne d'un auditori més reduït de persones intel·ligents, ja que el públic de casola no sepiguient-lo comprendre molestà als demés fins an el punt de ser molts els qui no pogueren, molt a pesar seu treure'n el profit que de tan sabia disertació podia collir-se. Això nos du a proposar pels any venidors que s'adoptin mides més restrictives en l'admissió de públic en el festival a fi de que els qui senten plaer en la part literària no s'en vegin privats per l'ineducació dels qui no saben estimar jo que se fa per son propi bé.

Després del discurs unes Senyoretas de la mateixa "Capella", tocaren amb molta afuacació i ajust amb guiterra, laud i bandurria un tros de "La Bohème", d'en Puccini i "Serenata", d'en L. Rosello essent també molt aplaudides, com ho foren també la "Serenata", de Schubert i "Barcarola", d'en Mendelshon executades pel "Quarteto". Cal dir que el Violoncel·lista que feu el cantabil de la "Serenata" se lluí de bon deveres. Tot seguit el jove tenor Sr. Sansó, apesar de estar indispost desde dies, cantà "Addio a la vita" de Tosca. És un tenor de condicions, canta amb molt de gust i el públic entusiasmat l'obligà, a cantar una altra romança escullint "Mercedes", d'en Taborda.

Com se feia tart i el temps venia molt just per la sortida del tren s'hagué d'alterar el programa deixant pel final el discurs del Pare Cerdà, i novament sortí a cantar la "Capella" que digné, encare si volen molt millor les pessos de les darreres part: "Santa nit", d'en Beethoven, la filigana armònica del Mestre Millet "Cant dels Aucells" en la que novament se admirà i aplaudí al tenor Señor Sansó: "Plom de nordiu" den Morera "L'Emigrant" d'en Vives, que casi nos atrevirem a dir que fou més ben cantada; fou repetida fora de programa la preciosa "Anima Christi, festa d'amor" de'n R. Schumann i "Cançó de nois", d'en Grieg que davant els perllongats aplaudiments del públic hagueren de repetir. Al final se convertiren en una vibrant ovació que s'havia ben merescut i particularment el Director Rt. D. Antoni Pont Pvre. rebe efusives enhorabones dels intel·ligents i dels consells de la Caixa Rural. A totes elles hi afegim la nostra mes coral.

Sortida la "Capella" a la que acompanyà a l'Estació únicament una comissió dels

Consells perquè l'Acte no estava encara acabat alguna part del públic que sols hi havia anat per la part musical el Rt. P. Cerdà pogué desenvol·lar millor la seua hermosa conferencia. Comensà fent un estudi comparatiu del moviment de comptes entre el primer any i el 1922 que demostra la plena confiança qu'el poble ha depositada en la Caixa Rural. Anuncià que suposat el moviment econòmic de la Cixa qu'és ascendent de cada dia mes crescent son fons de reserva, havia arribada l'hora de donar gran impuls a les grans empreses obreres e industrials com també desenvol·lament d'obres socials i culturals. Apuntà l'idea de la creació d'una secció de "Cases barates per obrers", a fi de llevar de la nostra vida tantes casutxes antibigièniques com hi ha en els barris extrems del nostre poble: la constitució d'una "Tafona Cooperativa", al estil del Celler de Felanitx, per elaborar i refinar els nostros olis, invadint els mercats estrangers d'olis qu'adquiesquin fama i en donin a la nostra vila. Tocà lo que cal fer en obra social de cultura i aprofità l'ocasió per exposar els defectes de l'educació cívica del nostre públic pero tan ben dit que logrà repetidament els aplaudiments de la concurrencia.

Després del acte els oradors foren obsequiats per els Consells de la Caixa amb un delicat lunch, com abans ho havien estat els elements que componien la Capella de Manacor.

Fou una festa acabada que es digue d'esser remarcada en els anals de la Caixa i de la vila merescuent tots els qui contribuïren a ella la més coral enhorabona.

SUPPLICAT

EL CONGLOMERAT

Era molt natural. S'acosten unes eleccions legislatives Reis qui dins Mallorca se diuen de la situació i volen exercir l'hegemonia durant la proxima legislatura, tenen una incògnita dins Artà, i això els era un clau en el cor. Era precis descifrar-la i sebre amb quines forces contava el partit dins el nostre poble; i per això, desde fa temps se rumiava una manera d'aclarir aquesta incògnita, provant de constituir un comitè d'altura. I er s'ha lograt aclarir-la i el llamant comitè s'ha constituït.

Però si això era molt natural en els de dalt, ja no ho era tant aquí, aont encare que subjectes a un cap de dretes com D. Pere Morell, de fet governaven el poble els qui ara semblen anar al partit contrari per despit i com agraviats.

Baix la quefatura de D. Pere Morell aquest enfilay de senyors que per primera volta han donat son nom al partit liberal han pogut ocupar tots els càrregs desde el de elements consultius del comitè de dretes fins al de Batle major. No se donava un pas en l'administració del be comú, que no se consultàs an aquests senyors i ells s'entien satisfets i joiosos. Cridats a reunions polítiques dins la casa dels Olors acudien presurosos i eren sempre dels pocs qui prenen la paraula i an això molts de pics ho feien no per senyalar noves orientacions, sino més be per pegar brúols contra els autèntics liberals artanencs, brúols qu'havia de apagar D. Pere Morell, sortint en defensa d'aquests o duhent la conversació per altres camins. Això prova que hi ha molts de sequicres embolcallats que demostren una cosa per defora i a dedins és molt diferent.

Ells eren, per son caràcter d'eco, la niteta dels ulls del cap de les dretes i per encensar los a ells, moltes voltes se vegeren postergats i com a desdeñats els qui per convicció seguien a D. Pere i de la seua quefatura no se podien sostreure i veien amb gran disgust, com els qui li rentauen sa cara, conseguïen esser els «veciats» de la casa.

Per això és que consideram que el partit de dretes d'Artà, en la Constitució del nou comitè liberal, no tant sols no ha perdut res sino que ha tret la grossa, per dos motius: Primer, perquè amb ell s'han llevada la careta tots els qui la duïen, logrant-se perde si, els parey de dotzenes de vots qu'entre tots aquests elements podien dur, però en canvi el partit de dretes comptarà amb els autèntics elements s'efs, que d'aquesta manera se sentirán més disposats i aguerrius que mai. En segon lloc, s'hi ha guanyat moltíssim, perquè regonai-xem que'l partit liberal en mans dels nou-entrats, podrà ésser un partit d'orde i de seny, lo que tal volta no hauria estat en mans dels foquifumistes que tenien ganes de monopolisar-lo i que els de dalt sortosament per ells, los s'han sabut espolsar.

Això es el primer comentari que nos sugereix la constitució de nou comitè an a qui desitjam molta ventura i santa pau per be d'Artà.

Abans d'ecabar devem felicitar an els liberals ilegítics, que ho son de tota la vida, perquè veuen ara la brostada nova de son ideal qu'és ben respectable, però mos permetin aconsejari-los que badin els uys i no se fiïn massa d'aquells qui han passat per totes les fasses polítiques i han abandonat el camp quant no'ls han deixat comandar.

El noy de la cebà.

El Comitè nou

Com a noticia reporteril i que res que veure té amb l'anterior article, devem consignar que diumenge passat a les tres del capvespre a Can Cardaix se tengué una reunió política per constituir el nou Comitè liberal que té per fi adressar lo tort i cassar vots per les futures eleccions.

De Palma vengueren el diputat a Corts D. Lluís Alemany, el provincial D. Antoni Lliteras, D. Antoni Pou, D. Jaume Suau i D. Juan March.

A la reunió hei acudiren molts dels liberals veys, entre ells el que fins ara és estat son cap D. Antoni

Esteva, i altres elements procedents dels partits maurista i conservador com D. Miquel Oleo, D. Guillem Tous, D. Bartomeu Esteva etc, etc, i altres elements socialistes i republicans com D. Juan Nabot (a) Tit. D. Ramón Ferrer (a) Toro, D. Jaume Lliteras (a) Melé etc, com també molta gent que venguent de veure els Reis entraren per curiositat.

Després de conversar sobre l'assumptu els Srs. venguts de fora i d'expressar la seua adhesió i fer declaració de liberals D. Miquel Oleo i D. Antoni Solivellas se donà per constituït el nou Comitè amb aquesta forma:

President D. Andreu Sureda (a) de S'Auma.

D. Pere Moragues.

D. Guillem Tous.

D. Juan Sard.

D. Antoni Esteva.

D. Antoni Gili.

D. Esteva Espinosa.

Com se veu han quedat exclusits del Comitè els elements que fins ara treballaven per constituir-lo i se deien intims de D. Juan March. Això ja era de preveure, perquè an aquests no més les fan servir d'instrument per aixarmar el camí, com conten també amb ells com a carn de canó per anar a les avansades en les batalles electorals. No es raro idó qu'en sentin disgust, i que pensin exteriorisar-lo més o manco prest.

Se dela tot d'una que D. Andreu de S'Auma no volia acceptar però un telegrama seu d'adhesió i salutació al Comitè de Palma publicat demunt «El Día» del 10, demostra ben clar que ha acceptat.

Arribada dels Reis

El dissapte dels Reis la Congregació Mariana d'aquesta vila organís l'arribada dels Reis al estil de com se celebra a Palma a alguns altres pobles logrant un éxit. A les sis del vespre se reuniren a l'Estació del ferrocarril els tres Reis i la comparsa d'acompanyants tots a cavall en número de devuit.

Al repicar partiren pel carrer de Antón Blanes cap a la Parroquia per assistir a les Completes. Era d'un efecte fantàstic la seva pujada pel carrer citat. Devant anava l'Estrella, grossa i il·luminada, seguien els heralds, després els soldats a cavall, el general, i els Reis amb sos pages o escuders; darrera hi anava un carro triomfal il·luminat portador dels presents dels Reis. Entre i entre els cavalls de la vistosa comparsa hei anaven una multitud de bergantells amb manats de faves enceses i de tant en quant s'encenien també bengales de colors variats que li donaven aspecte maravellos. Una xeranga improvisada tocava passos dobles.

Després de Completes la comparsa recorregué molts de carrers de la població visitant les autoritats i al passar per les escoles, públiques i privades en les que esperaven els nins badant uns uys com a salers, hei deixaren unes hermoses canas-tes plenes de paquets de confits, bombons i galletes com també trossos de torró que foren repar-

TIPOGRAFIA CATOLICA DE A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES
FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES AL DETALL I AL EN GROS DE PAPERS, LLIBRES, I ARTICLES
ESCOLARS I D'ESCRITORI.

Quatre Cantons 3 - ARTA

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

Pasejes

Habana, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo.

Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87.

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTA
a GUILLERMO BUJOSA
CAN GANANCI

Ensaïmades i panets En lloc se troben millós que a la PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

D'EN

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans, panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217

¡ Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME 11 n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES.

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48 - ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

Heu una Agencia entre Artá i Palma i heu va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe d'encàrreg.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Figuerol 43.

Si volen menjar bo i llegítim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8 - ARTA

Te olis de primera i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

DISPONIBLE